

Výkladové usmernenie k vnútorným predpisom, ktoré upravujú riadenie rizík žiadateľa o povolenie pre správcu úverov

V súlade s § 5 ods. 1 písm. g) bod 3 zákona č. 106/2024 Z. z. o správcoch úverov a nákupcoch úverov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 387/2024 Z. z. (ďalej len „zákon o správcoch úverov“) žiadateľ preukazuje v konaní o udelenie povolenia aj splnenie podmienky **zavedenia** spoľahlivých mechanizmov správy a riadenia a **primeraných mechanizmov** vnútornej kontroly vrátane **riadenia rizík** a účtovných postupov, ktoré zabezpečujú dodržiavanie práv dlžníka a súlad s právnymi predpismi upravujúcimi práva veriteľa podľa zmluvy o úvere alebo samotnú zmluvu o úvere.

Podľa § 7 ods. 2 písm. i) bod 4 zákona o správcoch úverov splnenie tejto podmienky preukazuje okrem iného aj **predložením vnútorných predpisov, ktoré upravujú riadenie rizík**.

V súlade s § 6 ods. 3 zákona o správcoch úverov je žiadateľ v rámci svojej organizačnej štruktúry povinný určiť fyzickú osobu zodpovednú za riadenie rizík, ak je takáto funkcia zriadená s ohľadom na primeranosť povahy, rozsahu a zložitosti predmetu činnosti správcu úverov, t. j. potreba určiť takúto osobu, ako jednu z kľúčových osôb žiadateľa, sa riadi princípom proporcionality.

Je potrebné zdôrazniť, že vyššie uvedený princíp proporcionality sa uplatňuje len pri posúdení, či má žiadateľ povinnosť určiť osobu zodpovednú za riadenie rizík ako samostatnú funkciu, avšak **povinnosť zavedenia a predloženia vnútorných predpisov, ktoré upravujú riadenie rizík, musí splniť každý žiadateľ o povolenie** bez ohľadu na rozsah a zložitosť predmetu jeho činnosti pri výkone správy úverov.

Riadenie rizika možno vo všeobecnosti vymedziť ako vopred nastavené a koordinované činnosti, ktorých cieľom je kontrolovať mieru rizika pôsobiaceho na spoločnosť pri výkone jej činnosti. Proces riadenia rizík pozostáva z dvoch základných fáz: **analýza rizík** (analýza rizík je typicky založená na posúdení pravdepodobnosti výskytu hrozby a odhadu možného dopadu hrozby) a **ošetrovanie rizík** (účelom procesu ošetrovania rizík je zabezpečiť primeranú ochranu, určiť zodpovednosti osôb v tomto procese a zabezpečiť implementáciu vhodných bezpečnostných opatrení).

V prípade žiadateľa o udelenie povolenia pre správcu úverov **činnosťou, pri ktorej je potrebné kontrolovať mieru pôsobiaceho rizika, je výkon správy úverov**.

Žiadateľ o licenciu pre správcu úverov, teda **musí zaviesť postupy, ktorými jednak zaistí:**

1. **identifikáciu rizík, ktorým je vystavený pri činnosti správy úverov** a ďalších súvisiacich rizík, ako aj
2. **obmedzovanie týchto rizík**, vrátane určenia ich akceptovateľnej úrovne so špecifikáciou pre každé identifikované riziko **a zavedenie účinných opatrení na zmiernenie týchto rizík, vrátane určenia zodpovedných osôb** a ich konkrétnych úloh v organizačnej štruktúre žiadateľa.

Vzhľadom na uvedené by **vnútorný predpis, ktorý upravuje riadenie rizík mal obsahovať najmä:**

- a) **úvod** - schéma systému riadenia, jeho zložky, zaradenie v rámci organizačnej štruktúry spoločnosti;
- b) **definičnú časť** - definovanie „primeranosti“, „zložitosti činnosti“, „nezávislosti útvaru“ apod., v súlade s terminológiou zákona o správcoch úverov;

- c) **identifikáciu rizík** - identifikácia rizík súvisiacich s procesmi spravovania úverov, vymáhania, komunikácie s dlžníkmi (zahŕňa aj definovanie rizika, napr. kreditné riziko, prevádzkové riziko, právne/regulačné riziko, reputačné riziko, riziko outsourcingu najmä v prípade využitia poskytovateľa úverových služieb, riziko IT/kybernetické riziko);
- d) **hodnotenie rizík** - kvantitatívne príp. kvalitatívne metódy hodnotenia;
- e) **politiku riadenia rizík** - stanovenie úrovni akceptovateľného rizika, základné princípy riadenia rizík, vzťah medzi hlavnými zložkami činnosti správy úverov a limitmi rizika;
- f) **opatrenia na zmiernenie rizík** - určenie ich akceptovateľnej úrovne s vysvetlením pre každé identifikované riziko a zavedenie účinných opatrení k zmierneniu rizík, úpravy procesov, špecifické opatrenia pre riziká spojené s vymáhaním a komunikáciou s dlžníkmi, externými dodávateľmi (outsourcing), reakcie na neočakávané riziká;
- g) **organizačné zabezpečenie a zodpovednosť v spoločnosti za riadenie rizík** (aj v prípade, ak nie je zriadená funkcia riadenia rizík) - zložky riadenia rizík (štatutárny orgán, manažment, funkcia riadenia rizík, útvar vnútornej kontroly), ich právomoc, zodpovednosť a úlohy, zabezpečenie nezávislosti a odbornosti, určenie zodpovedného orgánu za monitoring rizík;
- h) **monitoring a podávanie správ** - frekvencia a obsah správ o riadení rizík, spätné väzby a úpravy procesov, zaznamenávanie postupov pri riadení rizík.

V prípade záujmu Národná banka Slovenska poskytne záujemcom o povolenie usmernenie, ktoré zohľadní špecifiká ich obchodných modelov pri spravovaní úverov. O takéto usmernenie je možné požiadať aj formou e-mailu na adrese: spravcovia.uverov@nbs.sk.